

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۳۹

شماره چاپ:

۴۴۲

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۸/۲۶

نام دفاتر:

مطالعات اجتماعی
مطالعات ارتباطات و
فناوری‌های نوین

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۸۰۹۳۷۵

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۹/۱۷

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح بیمه کارگزاران مخابرات روستایی»

سابقه قانونی

بند «ز» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۵: طبق این بند به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده شد بابت فعالیت‌های ارائه خدمات و صدور مجوز ایجاد شبکه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، با تصویب هیئت وزیران مبالغی به‌عنوان حق‌الامتیاز و جریمه عدم انجام تعهدات مذکور در قرارداد مورد توافق ذی‌ربط اخذ و به حساب درآمد عمومی کشور (نزد خزانه‌داری کل) ردیف ۱۳۰۴۰۴ قسمت سوم این قانون واریز نماید. نحوه مصرف این بند از قانون مطابق با آیین‌نامه تعیین گردید که بند «ت» ماده (۶) این آیین‌نامه یکی از موارد مصرف را به این صورت بیان می‌دارد: «ت - ارائه خدمات پایه ارتباطات و فناوری اطلاعات به نقاط روستایی و مناطقی که به تشخیص کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات دارای توجیه اقتصادی نیست، از طریق شرکت‌های مخابرات استانی و سایر شرکت‌های وابسته به وزارت و شرکت‌های تعاونی و خصوصی».

بند «ح» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۵: طبق این بند مبلغ پانصد میلیارد ریال از شرکت‌های مخابرات وابسته و تابعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان مالیات اضافی اخذ و اعتبار آن در حدود وصولی درآمد یاد شده برای تأمین هزینه‌های جاری اداره دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی، دفاتر ارتباطی روستایی و دفاتر مخابرات روستایی و نگهداری شبکه کابل روستایی براساس حداقل حقوق و دستمزد مصوب شورای عالی کار و نیز بیمه نمودن کارکنان آنها و تضمین استمرار عرضه خدمات استاندارد در روستاها به‌عنوان کمک هزینه به دفاتر یاد شده منظور شد.

بند «س» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۶: براساس این بند مقرر گردید شرکت مخابرات ایران کلیه کارگزاران مخابرات روستایی را بیمه نموده و حق‌العمل آنان را براساس ضوابط و شرایط موجود شرکت‌های پیمانکاری پرداخت نماید.

قانون تفسیر بند «س» تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۸۶: برای بند قانونی فوق در سال ۱۳۸۶ استفساریه درخواست گردید تا نحوه تأمین هزینه‌ها مشخص گردد. بنابر ماده واحده این استفساریه این سؤال مطرح شد: «آیا منظور قانون‌گذار از الزام شرکت مخابرات به بیمه نمودن کارگزاران مخابرات روستایی، تأمین هزینه‌های اجرای آن از محل اعتبارات و منابع داخلی شرکت مخابرات ایران است؟» که پاسخ مجلس به این سؤال بلی بود.

ضرورت موضوع طرح

پس از راه‌اندازی دفاتر خدمات روستایی شرکت‌های مخابراتی مبادرت به جذب نیروی انسانی به‌عنوان کارگزاران دفاتر خدماتی نمودند که در سال ۱۳۸۶ براساس آیین‌نامه اجرایی قانون بودجه به‌عنوان کمک بخشی از هزینه‌های ایشان تأمین شد. البته لازم به ذکر است برخی واحدها به‌صورت استیجاری یا ملکی در مناطقی که صرفه اقتصادی داشت به بخش خصوصی واگذار گردید و ایشان هم به فراخور نیاز مبادرت به

جذب نیروی انسانی برای اداره دفاتر نمودند که بیشتر آنها از همان روستای محل دفتر تأمین شده‌اند. آنچه در این طرح آمده برای بیمه نمودن آن بخش از نیروی کار این دفاتر که هنوز به بخش خصوصی واگذار نشده کاربرد دارد ولی منظور طراحان کلیه کارگزاران و کارکنان دفاتر مخابرات روستایی بوده است که این ماده واحده و تبصره‌های ذیل گویای این دامنه شمول نیست.

بررسی طرح

هرچند این طرح در راستای تحقق اصل ۲۹ قانون اساسی، قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و همچنین ماده (۹۵) قانون برنامه چهارم توسعه است که بر پوشش کامل و فراگیر نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی تأکید دارد، اما بنا به دلایل زیر، به نظر می‌رسد که مفاد این طرح، اهداف یاد شده را محقق نخواهد کرد:

۱. با توجه به بررسی‌های انجام شده، بخشی از واحدهای مخابرات روستایی به صورت ملکی یا اجاره‌ای به کارگزاران مخابرات واگذار شده و آنان به صورت خصوصی فعالیت می‌کنند و در نتیجه این افراد که شاغل یا پیمانکار شرکت مخابرات محسوب نمی‌شوند، مشمول این طرح نخواهند بود.

۲. با توجه به اینکه واگذاری شرکت مخابرات ایران در راستای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در دستور کار دولت است، وضع هر قانونی که تکالیف جدیدی را متوجه دولت نماید، باید با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ انجام گیرد، در حالی که به نظر می‌رسد این طرح وظایف تصدی‌گری دولت را در اموری که قابل واگذاری است، افزایش می‌دهد.

۳. تعدد در قوانین بیمه اجتماعی روستاییان می‌تواند موجب اخلاف در اجرای قانون بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر گردد. پوشش بیمه اجتماعی کارگزاران مخابرات روستایی، به خصوص پس از واگذاری، باید در چارچوب مقررات تأمین اجتماعی شاغلان بخش خصوصی مد نظر قرار گیرد.

۴. باید خاطر نشان کرد عدم صرفه اقتصادی این دفاتر برای بخش خصوصی به دلیل کمی تعداد خدماتی است که توسط این دفاتر ارائه می‌شود و به خدمات بانکی، مخابراتی و پستی معمول محدود می‌شود. در صورتی که اگر دستگاه‌های اجرایی خدمات عمومی خود را به صورت الکترونیکی ارائه نمایند این دفاتر به مقصود اصلی خود یعنی پیشخوان دولت تبدیل می‌شوند و دولت می‌تواند تعرفه‌های این خدمات را برای روستاییان ارزان‌تر کرده و در مناطقی که دفاتر علاوه بر هزینه‌های سربار از حداقل درآمد برخوردار نیستند کمک نماید. توسعه خدمات الکترونیکی قابل ارائه در این دفاتر تنها راه سودده نمودن و افزایش رضایت کارگزاران دفاتر و روستاییان مشمول خدمات است.

نتیجه‌گیری

با توجه به نکات یاد شده، به نظر می‌رسد تصویب طرح یاد شده، مشکلی از کارگزاران مخابرات روستایی را حل نخواهد کرد. ضمن آنکه می‌تواند مغایر با سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی قلمداد شود. این در حالی است که در شرایط موجود کلیه ساکنان نقاط روستایی، از جمله افراد مورد نظر، امکان استفاده از بیمه اجتماعی روستاییان و همچنین بیمه درمان روستاییان را دارند. براساس مقررات بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر، هر فرد ساکن در روستا می‌تواند با پرداخت حق بیمه‌ای معادل ۵ درصد یکی از سطوح درآمدی انتخابی، خود و افراد خانواده‌اش را زیر پوشش بیمه بازنشستگی قرار دهد.^۱ گذشته از آن بیمه درمان افراد یاد شده براساس مقررات بیمه روستاییان رایگان است. با توجه به آنچه گفته شد، این گزینه نسبت به بیمه اجتماعی اجباری (تأمین اجتماعی)، مناسب‌تر به نظر می‌رسد.

۱. در حال حاضر براساس مقررات، حداقل سطح درآمدی برای روستاییان ۹۰۰ هزار ریال و حداکثر ۱۸۰۰ هزار ریال است که حق بیمه سهم بیمه شده برای یک سال حداقل ۵۴۰ هزار ریال و حداکثر ۱۰۸۰ هزار ریال است.